

پرسشی از رسول مزده شفق مشاور انجمن صنفی کارفرمایان کارخانجات ماکارونی ایران

آیا ماکارونی گران می‌شود؟

مهدیه آقازمانی

تولید ماکارونی در ایران به شکل صنعتی، قدمتی کمتر از ۳۰ سال دارد و حدود ۱۰ تا ۱۲ سال است که غذاهایی مثل پاستا در کشور ما هم طرفداران خودش را پیدا کرده است. ماکارونی از آن گروه مواد غذایی است که می‌توان با کمک آن، غذاهای متنوع و با ارزش تغذیه‌ای بالا تهیه کرد. در حقیقت، در سال‌های اخیر مصرف ماکارونی در کشور ما افزایش پیدا کرده و تنوع غذاهایی که با ماکارونی می‌توان ایجاد کرد، ذائقه ایرانی را هم تأمین می‌کند. در یکی-دو سال اخیر اما مصرف بسیاری از مواد غذایی، تابع قیمت آن بوده و از آنجایی که قیمت همه مواد غذایی به صورت تصاعدی بالا می‌رود، سبب غذای مردم هم تغییر کرده است. در حقیقت، زمانی که هزینه‌های خانوارها افزایش پیدا می‌کند، انتخاب‌های غذایی خانوارها بیشتر به سمت سبزی‌های خشک می‌رود. هفته گذشته، خبری منتشر شد مبنی بر اینکه با افزایش هزینه‌های تولید، قیمت ماکارونی ممکن است تا ۷۰ درصد افزایش پیدا کند. این خبر در حالی مطرح می‌شود که ماکارونی نسبت به بسیاری از مواد غذایی مثل گوشت، مرغ، برنج و حبوبات، ارزان‌تر و مقرون به صرفه‌تر است. ما نیز در صفحه «دیده بان تغذیه» این هفته، از رسول مزده شفق مشاور انجمن صنفی کارفرمایان کارخانجات ماکارونی ایران پرسیدیم که صنعت ماکارونی در دوران کرونا و با وجود تحریم و گرانی با چه مشکلاتی مواجه بوده و آیا واقعا قیمت ماکارونی ۷۰ درصد گران می‌شود؟

در یکی-دو سال گذشته به دلیل کاهش قدرت خرید مردم، تقاضا برای مصرف ماکارونی بیشتر شده زیرا ماکارونی غذای ارزانی است. تصور کنید، یک برنج وارداتی در کشور کمتر از کیلویی ۲۷ هزار تومان نیست و تازه نمی‌توان برنج را به تنهایی مصرف کرد و حتما باید همراه روغن، گوشت، حبوبات و سبزیجات باشد بنابراین، غذای گرانی با آن تهیه می‌شود، در حالی که یک بسته ماکارونی ۷۰۰ گرمی با حداقل چاشنی، یک خانواده ۵ نفره را سیر می‌کند

باز هم تأکید می‌کنم هنوز مشخص نیست که چه میزان قیمت ماکارونی قرار است افزایش پیدا کند. سلامت: گندمی که در صنعت ماکارونی استفاده می‌شود چه تفاوتی با گندم عادی دارد؟ گندمی که در صنعت ماکارونی استفاده می‌شود، گندم دوروم است و معمولا تولیدکنندگان ماکارونی، گندم باکیفیت که هم ارزش کیفی و غذایی خوبی دارد را انتخاب می‌کنند و آردی هم که در تولید ماکارونی استفاده می‌شود، آرد سمولیناست. سلامت: به عنوان آخرین پرسش، برای واقعی شدن قیمت ماکارونی، دولت باید چه اقداماتی را انجام دهد؟ ماکارونی جزو کالاهای گروه دوم مصوبات کارگروه تنظیم بازار است و قیمت آن، توسط تولیدکنندگان به صورت خوداظهاری تعیین می‌شود و یارانه نمی‌گیرد. ما تولیدکنندگان طی سالیان گذشته سعی کردیم با دولت هماهنگ باشیم و با همکاری سازمان حمایت، قیمت مشخص در سامانه ثبت شود. در این فرایند متأسفانه صنعت را اذیت می‌کنند. در حال حاضر، ۴ ماه از سال می‌گذرد و دولت هنوز قیمت گندم بخش صنف و صنعت را اعلام نکرده و بسیاری از هزینه‌ها افزایش یافته ولی قیمت ماکارونی هنوز به روز نشده است.

باز هم همان قیمت سال قبل به کارخانه‌ها فروختند. گندم تازه بخشی از هزینه تولید کنندگان ماکارونی است و تولیدکننده‌ها هزینه‌های دیگری مثل بسته‌بندی، کارتون، سلفون، حمل و نقل و دستمزد کارگران را هم دارند. این هزینه‌ها قبل از سال افزایش پیدا کرده و این افزایش قیمت در برخی موارد غیرمعتاد است. کارخانجات ماکارونی از ابتدای امسال، متحمل این هزینه‌ها شدند و از طرفی هم تولیدکنندگان خودشان دوسالی است که از کشاورزان گندم را به قیمت روز خریداری می‌کنند. گندم باکیفیت خریداری می‌شود و حتی از قیمت تعیین شده دولت هم بیشتر می‌خرند؛ یعنی دولت قیمت گندم را کیلویی ۵ هزار تومان تعیین کرده، تولیدکننده با قیمت ۵۴۰۰ گندم می‌خرد. حالا با این اوصاف وقتی هزینه‌های تولیدکننده با قیمت روز است، بالطبع محصول نهایی هم باید افزایش پیدا کند. حتی اگر دولت بخواهد گندم را با نرخ سال قبل به تولیدکننده بدهد؛ یعنی یارانه به آن تعلق بگیرد که ما اصلا موافق نیستیم زیرا معتقدیم هر جا یارانه و رانت باشد به دنبال آن فساد هم ایجاد می‌شود. دو دهه است که صنعت ماکارونی از یارانه استفاده نکرده و همین موضوع باعث رشد این صنعت شده

مردم، تقاضا برای مصرف ماکارونی بیشتر شده و ظرفیت تولید ماکارونی در کشور هم پیش از نیاز کشور است و جای نگرانی از بابت کمبود ماکارونی نیست. در حقیقت، ماکارونی غذای ارزانی است، تصور کنید یک برنج وارداتی در کشور کمتر از کیلویی ۲۷ هزار تومان نیست و تازه نمی‌توان برنج را به تنهایی مصرف کرد و حتما باید همراه روغن، گوشت و حبوبات و سبزیجات باشد بنابراین، غذای گرانی با آن تهیه می‌شود، در حالی که یک بسته ماکارونی ۷۰۰ گرمی با حداقل چاشنی، یک خانواده ۵ نفره را سیر می‌کند. برای تهیه سس ماکارونی هم می‌توان از سویا، قارچ، سبزیجات یا سس معمولی استفاده کرد. سلامت: در شرایط اقتصادی که نزدیک ۲ سال است در کشور بحران‌های زیادی را ایجاد کرده، شما به عنوان تولیدکنندگان ماکارونی چه مشکلاتی داشتید؟ دولت در سال جاری، قیمت خرید گندم تضمینی را برای حمایت از کشاورزان در مقایسه با سال گذشته، صددرصد افزایش داده بنابراین دولت گندم را بدون یارانه به قیمت تمام شده به صنعت می‌دهد. در سال جاری که نزدیک ۴ ماه از آن گذشته، تا این لحظه هنوز قیمت گندم اعلام نشده و در ۲ تا ۳ ماه گذشته گندم را

سلامت: آقای شفق! ابتدا بگویید، سرانه مصرف ماکارونی در کشور ما چقدر است؟ متأسفانه، ما جزو پایین‌ترین سرانه مصرف ماکارونی در کشورهای آسیایی هستیم. سرانه مصرف ماکارونی به طور متوسط بین ۶ تا ۷ کیلوگرم در سال برای هر ایرانی است، در حالی که سرانه مصرف برنج ۴۰ کیلوگرم است. در واقع، یک خانواده ۴ نفره در سال، ۲۴ کیلوگرم ماکارونی مصرف می‌کند، در حالی که مصرف برنج سالانه خانواده ۴ نفره، ۱۶۰ کیلوگرم است. سلامت: مصرف ماکارونی در یکی-دو سال اخیر که درگیر کرونا و مشکلات اقتصادی و تحریم بودیم، چه تغییری کرده است؟ ماکارونی یک غذای سالم است و جای خود را در سبد غذایی مردم کشورمان باز کرده است. از طرفی ارزان‌ترین غذایی است که با توجه به خوصی که دارد، به راحتی می‌توان تهیه کرد. شرایط ایجاد شده در یکی-دو سال اخیر، تأثیر مستقیمی بر سبد غذایی مردم دارد؛ یعنی وقتی گوشت، مرغ و برنج گران شده، هزینه‌های خانوارها بالاتر می‌رود بنابراین، مردم برای تأمین هزینه‌هایشان به مصرف سایر مواد غذایی مثل ماکارونی رو می‌آورند. در یکی-دو سال گذشته به دلیل کاهش قدرت خرید

در پی گرانی، سبد غذایی سالم مردم کوچک شده است!

دکتر دل‌آرا قدسی عضو گروه تحقیقات تغذیه انستیتو تحقیقات تغذیه و صنایع غذایی کشور

دلیل در تأمین انرژی افراد آسیب‌پذیر نقش حیاتی دارند. گروه نان و غلات علاوه بر تأمین انرژی می‌توانند پروتئین، املاح، فیبر و بعضی از ویتامین‌های ضروری بدن را هم تأمین کنند که نقش مهمی در سلامت افراد ایفا می‌کنند. یکی از منافع غلات در تأمین سلامت مردم، وجود فیبر فراوان در غلات تصفیه نشده است. در کشور ما مثل بقیه کشورهای دنیا شیوع بیماری‌های مزمن مرتبط با تغذیه مثل فشار خون بالا، دیابت، بیماری‌های قلبی-عروقی رو به افزایش است و مصرف غلات تصفیه نشده مثل نان‌های سبوس دار یا ماکارونی‌های سبوس دار به واسطه فیبر بالا، می‌تواند در کاهش چاقی و بیماری‌های مزمن مرتبط با آن موثر باشد. براساس بررسی‌های الگوی مصرف مواد غذایی در خانوارهای ایرانی، بیش از ۳۰ درصد انرژی روزانه خانوارها از نان

تأمین می‌شود و مابعد از ترکیه دومین کشور مصرف‌کننده نان در دنیا هستیم و تقریباً دو برابر کشورهای اروپایی نان مصرف می‌کنیم. از دیگر مواد غذایی موجود در گروه نان و غلات می‌توانیم به ماکارونی اشاره کنیم که در فرهنگ غذایی مردم ما جایز کرده و محصولات متنوع و انواع ماکارونی و پاستا در بازار می‌تواند نشانه تقاضای زیاد برای این محصول و احیاناً غذای پرطرفدار باشد. افزایش قیمت مواد غذایی، متأسفانه باعث کوچک شدن سفره خانوارها می‌شود و بالطبع اگر این افزایش قیمت روی اقلام غذایی پرمصرف مثل گروه نان و غلات باشد، احتمال شیوع سوءتغذیه از نوع کمبود انرژی به ویژه در خانوارهای فقیر و آسیب‌پذیر که منبع اصلی تأمین انرژی‌شان گروه نان و غلات است، بسیار زیاد خواهد بود. علاوه بر این، احتمال کمبود سایر ریزمغذی‌ها هم هست. در تحقیقی که توسط انستیتو تحقیقات تغذیه کشور و با

همکاری دفتر بهبود تغذیه وزارت بهداشت انجام شد،

مشخص شد، حدود نصف افرادی که در تحقیق شرکت کرده بودند، با شیوع بیماری کرونا، مصرف نان و برنج خودشان را به علت کاهش توان اقتصادی کاهش داده بودند. این تحقیق بیانگر این مسأله است که کاهش توان اقتصادی و قدرت خرید خانوارها که می‌تواند با افزایش قیمت اقلام غذایی یا از بیکاری و حذف منابع مالی خانوار حاصل شود در نهایت باعث کوچک شدن سبد غذایی آنها می‌شود. همچنین یکی از عواملی که در انتخاب مواد غذایی نقش دارد، قیمت آن است و این مسأله در خانوارهای کم‌درآمد بیشتر مصداق دارد. در حقیقت، اگر قیمت مواد غذایی به ویژه اقلام غذایی سالم بالا برود، خانواددهای کم‌درآمد برای سیر کردن شکم، قاعداً به سمت مواد غذایی ارزانی‌قیمت که شاید خیلی هم سالم نباشند، تمایل نشان دهند. به همین دلیل سیاست‌گذاران باید در زمینه قیمت مواد غذایی به ویژه آنهایی که در تأمین انرژی و مواد مغذی نقش دارند، با حساسیت بیشتری تصمیم‌گیری کنند.

اگر دو دوز را هم تزریق کرده باشند مصونیت صددرصدی نخواهند داشت. سلامت: پیش‌بینی شما از آینده چیست؟ پیش‌بینی آینده بسیار سخت بوده و مانند معادله‌ای است که ۵ مجهول دارد و یک معلوم و حال می‌خواهیم جواب آن را مشخص کنیم. از این رو، تا زمانی که تعداد مجهولات بیش از معلومات است هرگونه پیش‌بینی و آینده‌نگری با درصد خطای بالایی همراه خواهد بود و قابلیت استناد و اعتنا نخواهد داشت. پس پیش‌بینی اینکه چند موج دیگر خواهیم داشت یا اینکه موج جدید چه زمانی به اتمام خواهد رسید به نظر می‌رسد نوعی طالع‌بینی باشد. البته یک چیز را می‌توان گفت و آن اینکه تا زمانی که درصد قابل ملاحظه‌ای از جمعیت برای مثال ۷۰ تا ۸۰ درصد واکسن زوده و مصون نشده باشند هر اتفاقی ممکن است بیفتد و ما در مواجهه با امواج دیگر هم آسیب‌پذیر خواهیم بود چون امروز تعداد افراد دریافت‌کننده واکسن بالا نیست احتمال جهش‌های جدید همچنان وجود دارد بنابراین باید فرض را بر این گذاشت که امواج بعدی هم در راه است و با این سرعت واکسن‌اسیون این فرض دور از ذهن نخواهد بود.

سلامت: آیا آغاز واکسن‌اسیون نقشی در کاهش رعایت شیوه‌نامه‌ها داشته است؟ اوایل واکسن‌اسیون اطلاعات ما از اثربخشی واکسن‌ها کمتر از حدی بود که امروز از آنها داریم زیرا ابتدا تصور می‌شد که فرد دریافت‌کننده واکسن از روز تزریق مصون بود، در حالی که بعداً متوجه شدیم که حداقل ۳ هفته در تک دوزها و ۲ هفته از زمان تزریق در واکسن‌های دو دوزه زمان لازم است تا واکسن ایمنی لازم را در بدن فرد ایجاد می‌کند. از این رو، زمانی که اثربخشی را بعد از تزریق‌ها محاسبه کردند متوجه شدند نخست موارد بروز بیماری در ۲ تا ۳ هفته بعد از تزریق واکسن هیچ ربطی به دریافت واکسن نداشتند چراکه واکسن فرصتی برای ایجاد ایمنی به دست نیاورد. همچنین در کشورهایی که مردم بیشترین رعایت شیوه‌نامه‌ها را داشتند مشاهده شد که در دو هفته اول بعد از دریافت، افرادی که واکسن دریافت کرده بودند نسبت به افرادی که واکسن را دریافت نکرده بودند بالاتری را داشتند و این دقیقاً به دلیل ایجاد امنیت کاذب در افرادی بود که واکسن را دریافت کرده بودند بنابراین متأسفانه افرادی که واکسن دریافت می‌کنند حتی

حالی که نظارت جدی بر فعالیت مکان‌هایی مانند رستوران‌ها و مراکز خرید نمی‌شود؟ متأسفانه مسوولان شهرداری به رغم تأکیدات کارشناسی اعلام نمی‌کنند که منطق حاکم بر این تصمیم چه بوده است و تا الان هیچ شهادتی مبنی بر نقش این امکان در شیوع ویروس ارائه نشده بنابراین اعلام نمی‌شود که بر اساس کدام شواهد اگر پارک‌ها و فضاهای روباز بسته شوند مردم به خانه‌های خود خواهند رفت و هیچ تماسی با یکدیگر نخواهند داشت، در حالی که عقل حکم می‌کند که بین دو گزینه انتخاب کنیم و بگوییم که اگر گزینه را ببندیم گزینه دیگر چه خواهد بود. متأسفانه امروز امکانی از این نوع را می‌بندند و محل‌هایی همچون رستوران‌ها، کافه‌ها و قلیانسراها را باز می‌گذارند و اعلام می‌کنند که چون تعداد آنها زیاد است نمی‌توان بر آنها نظارت کرد، در حالی که به جرات می‌توان گفت که این حرف‌ها غیرمنطقی است. کنار این باید دید که چقدر این تصمیم می‌تواند موفقیت به همراه داشته باشد و چقدر مردم از عدم ورود به اینگونه اماکن تبعیت می‌کنند. همه این موارد ایرادات جدی وارد به محدودیت‌ها هستند.

ادامه از صفحه ۲ سلامت: دلایل عدم اجرای کامل نظارت‌ها از سوی دولت چیست؟ متأسفانه ما نمی‌توانیم روش‌های بهداشت عمومی را به شکل درست به اجرا درآورده و به شکل موثر روی آنها نظارت داشته باشیم زیرا ملزومات لازم را برای عملیاتی شدن این موضوع فراهم نکرده‌ایم. برای مثال هنوز مباحث اقتصادی، اولویت‌بندی در صرف منابع و هزینه‌کردها و نیز پرداخت به موقع تسهیلات اتفاق نیفتاده است. کنار اینها باید گفت که نقش شفافیت در این بخش بسیار مهم است زیرا تا زمانی که با مردم به صورت شفاف و صادقانه حرف نزنیم نمی‌توانیم اوضاع را به درستی مدیریت کنیم. پس نباید آمارها را متناقض باشد. برای مثال اینکه گفته می‌شود در تاریخ مشخصی مقدار معینی از واکسن را تولید می‌وارد خواهیم کرد اما در موعد مقرر این کار انجام نمی‌شود، این موضوع منجر به بی‌اعتمادی عمومی و سست شدن آن می‌شود و در این صورت است که متأسفانه اقدامات توصیه‌ای تأثیر خود را از دست خواهند داد. سلامت: با چه منطقی امکانی همچون پارک‌ها تعطیل می‌شوند، در